



WORLD ASSOCIATION
FOR POSITIVE AND TRANSCULTURAL
PSYCHOTHERAPY

Kodeks Etyczny WAPP

Zasady i postępowanie

Zastrzeżenie:

Angielska wersja tego dokumentu jest oryginalnym i prawnie wiążącym tekstem.

Wszelkie odniesienia prawne lub oficjalne powinny opierać się wyłącznie na [wersji anglojęzycznej](#).

Niniejsze tłumaczenie jest udostępnione wyłącznie w celach informacyjnych i nie stanowi oficjalnego dokumentu.



Zatwierdzone przez Walne Zgromadzenie w dniu 12 lutego 2025 r.

WPROWADZENIE

Zasady i postępowanie Kodeksu Etycznego Światowego Stowarzyszenia Psychoterapii Pozytywnej i Transkulturowej (WAPP) są podstawą dla zapewnienia odpowiedzialnej, profesjonalnej i opartej na współczuciu opieki w dziedzinie zdrowia psychicznego.

Kluczowym elementem Zasad i Postępowania Kodeksu Etycznego Światowego Stowarzyszenia Psychoterapii Pozytywnej i Transkulturowej (WAPP) jest kompetencja kulturowa, wymagająca od praktyków świadomości i szacunku dla zróżnicowanego pochodzenia kulturowego klientów, przy jednoczesnym ciągłym kształceniu się w zakresie różnych perspektyw kulturowych.

Przestrzegając tych zasad, Praktycy Psychoterapii Pozytywnej zobowiązują się do zachowania najwyższych standardów uczciwości, profesjonalizmu i kompetencji. Wytoczne te nie tylko chronią prawa klientów i pacjentów, ale także wspierają zaufanie i odpowiedzialność w relacjach zawodowych, zapewniając, że praktyka Psychoterapii Pozytywnej i Transkulturowej (PPT po N. Pesechian, od 1977 r.) pozostaje etyczna, skuteczna i zgodna z najlepszym interesem tych, którym służymy.

Zarząd WAPP jest bardzo wdzięczny członkom Grupy Zadaniowej ds. Doradztwa Etycznego za przygotowanie projektu tego ważnego dokumentu przez okres ponad jednego roku. Niniejsze Wytoczne zostały zaakceptowane przez Zarząd WAPP w dniu 14 października 2024 r. i zatwierdzone przez Walne Zgromadzenie wszystkich członków WAPP w dniu 12 lutego 2025 r.

© Światowe Stowarzyszenie Psychoterapii Pozytywnej i Transkulturowej (WAPP) e.V.

www.positum.org

Luty 2025 r.



ZASADY ETYCZNE

Niniejsze Zasady Etyczne są wiążące dla organizacji członkowskich WAPP/EF CPP. Dotyczą one również psychoterapeutów, doradców, konsultantów, trenerów, stażystów, superwizorów, organizatorów szkoleń i specjalistów pracujących w ramach Psychoterapii Pozytywnej na całym świecie.

I. Wprowadzenie

Metoda Psychoterapii Pozytywnej i Transkulturowej należy do humanistycznych, transkulturowych i psychodynamicznych metod psychoterapeutycznych. Ta skoncentrowana na konfliktach i zorientowana na zasoby metoda została stworzona przez profesora Nossrata Peseschkiana w 1968 roku w Niemczech. Jej podstawą są szeroko zakrojone badania międzykulturowe przeprowadzone w ponad 20 różnych kulturach na całym świecie.

II. Zasady

1. Zasada nadziei

Psychoterapia Pozytywna i Transkulturowa (PPT) opiera się na przekonaniu, że każda istota ludzka jest z natury życzliwa i dobra. Istoty ludzkie przypominają kopalnie pełne klejnotów, nie są jak czysta tablica czy puste naczynia. Urzeczywistnienie potencjału jednostki zależy od pewnych czynników, zarówno ograniczających, jak i wspierających. Istnieje symboliczna pozytywna funkcja objawu, która musi zostać rozpoznana zarówno przez terapeutę, jak i pacjenta. Oznacza to, że wszystkie sytuacje, niezależnie od tego jak bywają trudne, można zrozumieć i zmienić na lepsze.

2. Zasada konsultacji

Perspektywa PPT podkreśla, że proces psychoterapeutyczny obraca się głównie wokół interakcji między terapeutą a klientem. Kluczowe elementy tej interakcji obejmują dzielenie się spostrzeżeniami, rozwiązywanie rozbieżności, wspieranie współpracy i wspólne podejmowanie decyzji w ramach procesu psychoterapeutycznego (edukacyjnego). Zapewnienie autonomii klienta oraz jego prawa do samostanowienia pozostają najważniejsze w tym podejściu. Zrozumienie potencjału, zastosowań i ograniczeń psychoterapii oraz odpowiednie stosowanie Psychoterapii Pozytywnej gwarantuje, że nie zostanie wyrządzona żadna szkoda. Ponadto regularne korzystanie z konsultacji z kolegami i superwizorami za niezbędne źródło wsparcia jest kluczowe dla utrzymania kompetencji zawodowych.

3. Zasada samopomocy

Proces psychoterapeutyczny (edukacyjny) koncentruje się na przejściu od polegania na zasobach zewnętrznych (takich jak terapeuta) do rozwijania zasobów wewnętrznych jednostki lub rodziny. Relacja psychoterapeutyczna nie jest źródłem gotowej wiedzy, ale przestrzenią, która stwarza warunki do rozwoju indywidualnych zdolności. W relacji terapeutycznej klient przechodzi przez przywiązanie i różnicowanie w kierunku autonomii.

Psychoterapia Pozytywna i Transkulturowa zachęca klientów do porzucenia pasywnych ról i zdrowego zaangażowania się w "rolę terapeutyczną", w której proaktywnie współpracują z terapeutą na rzecz poprawy w swoich rodzinach i społeczności.

4. Wyjątkowość osobowości

Sojusz terapeutyczny między terapeutą a klientem reprezentuje spotkanie dwóch odrębnych osobowości, z których każda kryje w sobie bogactwo unikalnych doświadczeń życiowych. Poza obserwowalnymi objawami, naszym celem staje się odkrycie osoby, która posiada te wyjątkowe doświadczenia. W relacji psychoterapeutycznej zarówno psychoterapeuta, jak i proces terapeutyczny (w tym aspekt edukacyjny)



muszą pozostać dostrojeni i elastyczni w dostosowywaniu się do specyficznych wymagań klienta. Konieczne jest, aby oferowane leczenie było nie tylko korzystne, ale także utrzymywało wysoki standard jakości. Podczas całej podróży terapeutycznej psychoterapeuta zachowuje głęboki szacunek dla osobistych wartości klienta oraz integralności zarówno klienta, jak i jego rodziny.

Filozofia Psychoterapii Pozytywnej kładzie nacisk na traktowanie wszystkich osób zaangażowanych w nasze projekty (aktywnie lub biernie) z najwyższym szacunkiem i godnością.

5. Zasada równowagi

Psychoterapia pozytywna postrzega życie i rozwój człowieka jako dążenie do naturalnie dynamicznej równowagi. Celem terapeutycznym jest pomóc klientowi wzmocnić jego zdolności oraz osiągać równowagę w życiu poprzez promowanie zdrowia fizycznego, psychicznego, społecznego i duchowego jednostek, rodzin i społeczności. Psychoterapeuta pozytywny musi nawiązać silną i profesjonalną relację terapeutyczną, znajdując delikatną równowagę między empatią terapeutyczną a utrzymywaniem odpowiedniego dystansu emocjonalnego, jednocześnie służąc jako wzór do naśladowania dla zdrowych relacji i działając w najlepszym interesie klienta.

6. Zasada wrażliwości transkulturowej

Wrażliwość transkulturowa jest ważną kompetencją zawodową. Uznajemy i uwzględniamy wymiar kulturowy jako element wpływający na zdrowie, ewolucję osobowości, powstawanie zaburzeń i dynamikę konfliktów. Dodatkowo wymiar kulturowy pozostawia swój ślad w przymierzu terapeutycznym między terapeutą a klientem. Uważamy, że konflikty nie są zwykłymi starciami osobowości, ale są postrzegane jako zderzenie wartości kulturowych.

Psychoterapia Pozytywna i Transkulturowa łącząc elementy różnych metod psychoterapeutycznych, wspiera elastyczność w leczeniu klientów, jednocześnie zapewniając ramy umożliwiające skuteczną współpracę różnych podejść. Światowe Stowarzyszenie Psychoterapii Pozytywnej i Transkulturowej, jego Międzynarodowe Ośrodki oraz Europejska Podsekcja – Europejska Federacja Ośrodków Psychoterapii Pozytywnej – wraz ze swoimi członkami świadczą usługi, uwzględniając, ale nie ograniczając się do, rasy, pochodzenia etnicznego, płci, tożsamości płciowej, orientacji seksualnej, wieku, klasy społecznej, sprawności fizycznej lub cech fizycznych, systemu wartości religijnych lub etycznych, pochodzenia narodowego oraz przekonań politycznych. Obowiązkiem Światowego Stowarzyszenia Psychoterapii Pozytywnej i Transkulturowej oraz Europejskiej Federacji Ośrodków Psychoterapii Pozytywnej jest promowanie teorii, metody i praktyki Psychoterapii Pozytywnej i Transkulturowej oraz jej zastosowania z perspektywy transkulturowej i interdyscyplinarnej.

7. Zasada prostoty i uniwersalności

W naszych interakcjach staramy się stosować terminologię i koncepcje z metodologii, które są łatwo zrozumiałe dla wszystkich i które znajdują łatwe zastosowanie w praktyce w codziennych sytuacjach. Pomaga nam to w skuteczniejszym zrozumieniu wymagań, konfliktów i dynamiki w relacjach.

8. Zasada koncentracji na rozwoju

W procesie psychoterapeutycznym i we wszystkich innych formach interakcji przestrzegamy zasady zachowania perspektywy czasowej, podkreślając znaczenie bycia świadomym zarówno przeszłości, jak i teraźniejszości, jednocześnie uznając naszą odpowiedzialność za rozwijanie zdolności na przyszłość.



ZASADY POSTĘPOWANIA ETYCZNEGO

Preambuła

Niniejsze zasady są wiążące dla indywidualnych i instytucjonalnych członków WAPP. Mają one również zastosowanie do psychoterapeutów, doradców, konsultantów, trenerów, stażystów, superwizorów, superwizantów, trenerów doświadczenia własnego, organizatorów szkoleń i specjalistów, którzy pracują w ramach Psychoterapii Pozytywnej na całym świecie. W niniejszym dokumencie będą oni nazywani "Praktykami PPT". Jeśli w kraju zamieszkania lub praktyki Praktyków PPT istnieją przepisy lub prawa, które są sprzeczne z niniejszymi Wytycznymi Etycznymi, wówczas pierwszeństwo mają przepisy krajowe. W miarę możliwości każdy członek WAPP powinien jednak przestrzegać niniejszych zasad.

Niniejszy Kodeks promuje tworzenie uniwersalnych etycznych standardów zawodowych w celu rozwijania samoświadomości etycznej i podnoszenia poziomu kompetencji etycznych Praktyków PPT.

Praktycy PPT nie dyskryminują ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność, wyznanie, pochodzenie etniczne, płeć, tożsamość płciową, narodowość, przynależność polityczną, rasę, orientację seksualną, pozycję społeczną lub jakikolwiek inny czynnik.

Zdajemy sobie sprawę, że WAPP reprezentuje członków z całego świata i zalecamy, aby krajowe organizacje i ośrodki opierały swój kodeks etyczny na zasadach i wytycznych Kodeksu Etycznego WAPP oraz prawie krajowym lub lokalnym.

W niniejszym dokumencie termin "klienci" obejmuje "pacjentów", jeśli ma to zastosowanie zgodnie z przepisami krajowymi kraju zamieszkania Praktyków PPT.

Zawartość

Część I.....	6
1. ODPOWIEDZIALNOŚĆ WOBEC KLIENTÓW	6
2. TECHNIKI OCENY.....	7
3. RELACJA TERAPEUTYCZNA	8
4. Współpraca z innymi specjalistami	9
5. PRACA ONLINE (psychoterapia, trening, superwizja, samopoznanie, ocena psychologiczna)	10
6. ODPOWIEDZIALNOŚĆ SPOŁECZNA, OBECNOŚĆ W INTERNECIE I REKLAMA	10
7. ODPOWIEDZIALNOŚĆ WOBEC WAPP	11
8. SZKOLENIE W ZAKRESIE PORADNICTWA I PSYCHOTERAPII.....	12
9. ASPEKTY ETRYCZNE SUPERWIZJI KLINICZNEJ I EDUKACYJNEJ.....	13
10. BADANIA NAUKOWE I PUBLIKACJE.....	14
Część II.....	16
11. KOMISJA ETYKI	16



Część I

1. ODPOWIEDZIALNOŚĆ WOBEC KLIENTÓW

W tej części omówiono potrzebę poszanowania przez Praktyków PPT granic ich kompetencji, zasady kierowania klientów do innych profesjonalistów, wykorzystanie świadomej zgody w terapii, zasady prowadzenia rejestrów i dokumentacji oraz potrzebę poszanowania przez praktyków PPT granic poufności.

1.1 Granice kompetencji

Praktycy PPT pozostają w granicach swoich kompetencji, świadcząc usługi, do których są wystarczająco wykwalifikowani, przeszkoleni, licencjonowani i doświadczeni.

1.1.1 Rozwój kompetencji

Praktycy PPT stale rozwijają swoje kompetencje zawodowe poprzez śledzenie aktualnych podejść do terapii i badań nad skutecznością metod terapeutycznych. Praktycy PPT muszą uczestniczyć w działaniach związanych z Ciągłym Rozwojem Zawodowym zgodnie z wytycznymi WAPP. (patrz wytyczne CPD)

1.1.2 Świadomość ograniczeń zawodowych

Jeśli wiedza zawodowa Praktyków PPT jest niewystarczająca, powinni oni odbyć niezbędne szkolenie i/lub skorzystać z pomocy bardziej doświadczonych kolegów, zwłaszcza poprzez supervizję. Powinni również przestrzegać zaleceń przełożonych dotyczących ich ograniczeń zawodowych.

1.1.3 Dbanie o siebie jako praktyk

Praktycy PPT powinni zachować zdrową równowagę między pracą a innymi aspektami życia. Praktycy PPT powinni monitorować oznaki emocjonalnego, psychicznego i fizycznego wyczerpania oraz choroby psychicznej i powstrzymać się od świadczenia usług klientom w takim stanie, zdając sobie sprawę, że ryzykują wyrządzenie krzywdy swoim klientom. Praktycy PPT powinni szukać profesjonalnej pomocy i ograniczyć liczbę klientów lub tymczasowo zaprzestać praktyki do czasu powrotu do zdrowia. Praktycy PPT powinni uważnie przekazywać informacje zwrotne

współpracownikom, którzy mogą nie rozpoznawać oznak wyczerpania, wypalenia i choroby psychicznej, a także brać pod uwagę komentarze współpracowników na temat ich własnego stanu emocjonalnego, psychicznego i fizycznego, jeśli może to negatywnie wpływać na jakość ich pracy.

1.1.4 Kompetencje transkulturowe

Praktycy PPT stale podnoszą swój poziom wrażliwości transkulturowej, koncentrując się na tym, w jaki sposób wartości kulturowe wszystkich uczestników procesu terapeutycznego wpływają na postawy wobec zdrowia, mechanizmy zaburzeń i relację terapeutyczną.

Kompetencja transkulturowa jest jedną z podstawowych wartości Psychoterapii Pozytywnej i Transkulturowej, dlatego Praktycy PPT unikają angażowania się w jakąkolwiek formę dyskryminacji ze względu na rasę, pochodzenie etniczne lub grupę etniczną, płeć i tożsamość seksualną, wiek, płeć, zawód, poziom wykształcenia, status społeczno-ekonomiczny, sprawność fizyczną, status psychologiczny, przekonania kulturowe i polityczne, religię, status imigracyjny lub przynależność klienta do grup mniejszościowych.

1.1.5 Przekierowanie klientów

W przypadkach, w których wiedza i doświadczenie Praktyków PPT są niewystarczające do pracy z klientem, Praktycy PPT powinni skierować klienta do bardziej doświadczonego psychoterapeuty. Jeśli istnieje prawdopodobieństwo, że problemy Praktyków PPT uniemożliwią im pełne wykonywanie obowiązków zawodowych, Praktycy PPT powinni zwrócić się o pomoc do przełożonego lub wziąć udział w interwizji w celu ustalenia, czy powinni ograniczyć, zawiesić lub zakończyć pracę. Skierowaniu powinno towarzyszyć wyjaśnienie dla klienta i zapewnienie kilku specjalistów do wyboru. Jeśli osobiste wartości Praktyków PPT i klienta nie są zgodne, zaleca się, aby Praktycy PPT nie przekierowywali klienta natychmiast, ale uznali to za ograniczenie i poddali się supervizji oraz dalszemu szkoleniu w tym zakresie.

1.2 Świadoma zgoda

Praktycy PPT muszą wyjaśnić i uzyskać świadomą zgodę od swoich klientów na

początku poradnictwa psychologicznego, psychoterapii, supervizji, szkoleń i badań.

Świadoma zgoda powinna obejmować opis świadczonych usług oraz prawa i obowiązki stron. Obowiązkową częścią świadomej zgody jest oświadczenie o granicach poufności (patrz punkt 1.4). W przypadku pracy online/telefonicznej, Praktycy PPT są zobowiązani do poinformowania, w miarę swoich możliwości, klienta o wszystkich możliwych ograniczeniach i ryzyku związanym z tym formatem pracy (**świadoma zgoda**).

1.2.1 Postępowanie z klientami, którzy nie są w stanie wyrazić świadomej zgody (np. niepełnosprawność intelektualna, ciężka choroba psychiczna itp.)

Gdy Praktycy PPT pracują z osobami, które nie są w stanie wyrazić świadomej zgody, zgoda ta jest wyrażana przez pełnomocnika klienta.

1.2.2 Świadoma zgoda w pracy z dziećmi i młodzieżą

Jeśli Praktycy PPT pracują z małoletnimi, zgoda jest podpisywana przez rodziców lub opiekunów (zgodnie z prawem krajowym). Jednocześnie Praktycy PPT muszą uzyskać ustną zgodę małoletniego. Podczas pierwszego spotkania Praktycy PPT omawiają również z rodziną granice poufności w pracy z małoletnim, wspólnie decydując, co można powiedzieć rodzicom lub opiekunom. Praktycy są zobowiązani do zweryfikowania wieku zgody na terapię bez zgody rodziców zgodnie z obowiązującymi przepisami krajowymi przed rozpoczęciem świadczenia usług. Zgodność z tymi normami prawnymi jest obowiązkowa, aby zapewnić, że terapia jest prowadzona w ramach obowiązującego prawa.

1.3 Zapisy i dokumentacja

Zdecydowanie zaleca się, aby Praktycy PPT dokumentowali każdą sesję, prowadzili dokumentację pracy z klientem i podejmowali kroki w celu ochrony informacji o kliencie w trakcie i po zakończeniu profesjonalnej relacji. Dokumentacja powinna być przechowywana przez co najmniej 5 lat po zakończeniu terapii/leczenia. Należy zapoznać się z krajowymi przepisami dotyczącymi przechowywania dokumentacji, ponieważ niektóre kraje wymagają 10 lat. Dokumentacja może być przechowywana w formie pisemnej lub elektronicznej. Praktycy PPT są



odpowiedzialni za zabezpieczenie informacji o klientach, nawet w przypadku swojej niezdolności do pracy (powinni posiadać plan postępowania z poufną dokumentacją).

1.3.1 Przekazywanie informacji klientowi

Klient ma prawo do otrzymywania wszelkich informacji na temat procesu terapeutycznego, szkoleń i badań w formie pisemnej. Klient ma prawo do otrzymania kopii swojej dokumentacji klienta. Praktycy PPT zapewniają, że informacje te są przedstawiane klientowi w sposób, który nie jest dla niego szkodliwy.

1.3.2 Udostępnianie informacji stronom trzecim

Praktycy PPT potrzebują zgody klienta, gdy są proszeni o udostępnienie informacji o kliencie osobom trzecim (lekarzom, policji, sądom, firmom ubezpieczeniowym, adwokatom, rodzicom, członkom rodziny, innym specjalistom zaangażowanym w sprawę itp.) Praktycy muszą upewnić się, że zapoznali się z konkretnymi wymogami prawnymi każdego kraju i przestrzegają ich, uznając, że przepisy mogą się różnić w zależności od jurysdykcji. Przestrzeganie lokalnych ram prawnych jest obowiązkowe.

1.4 Poufność

Poufność jest jednym z fundamentów relacji terapeutycznej, superwizyjnej, szkoleniowej i badawczej. Praktycy PPT są zobowiązani do określenia w świadomej zgodzie norm poufności i warunków, w których mogą one zostać unieważnione: sytuacje zagrożenia życia i zdrowia klienta lub życia i zdrowia innych osób; przemoc emocjonalna, fizyczna, ekonomiczna wobec dzieci, osób ubezwłasnowolnionych i innych kategorii osób znajdujących się w sytuacji zależności; konieczność złożenia zeznań w sądzie zgodnie z obowiązującymi przepisami w danym kraju oraz inne przypadki specyficzne dla prawa krajowego.

Praktycy PPT nie mogą ujawniać poufnych, osobistych informacji dotyczących swoich klientów w pismach, wykładach, mediach, mediach społecznościowych lub w porozumieniu z innymi profesjonalistami, które mogą prowadzić do identyfikacji klienta. Anonimizacja to zmiana danych osobowych w taki sposób, że dane te

nie mogą być już przypisane do konkretnej lub możliwej do zidentyfikowania osoby fizycznej lub mogą być przypisane tylko przy nieproporcjonalnie dużym nakładzie czasu, pieniędzy i wysiłku.

Wyjątki opisano w kolejnych sekcjach.

1.4.1 Zgoda na nagrywanie

Dokonywanie nagrań audio i wideo podczas psychoterapii jest zazwyczaj zabronione ze względu na wysokie ryzyko naruszenia poufności i wykorzystania klienta. W wyjątkowych okolicznościach nagrywanie jest dozwolone za uprzednią pisemną zgodą klienta (np. specjalistyczne szkolenie w ramach superwizji, klient chce nagrać sesję itp.)

Dokonywanie nagrań audio i wideo podczas superwizji, szkoleń i badań musi być uzgodnione przez wszystkie osoby zaangażowane w pracę i potwierdzone podpisaniem formularza zgody. Wszystkie osoby zaangażowane w superwizję, szkolenia i badania powinny być świadome tego, w jaki sposób i gdzie nagrany materiał jest wykorzystywany i mogą wycofać zgodę w dowolnym momencie. Nagrane materiały powinny być wykorzystywane wyłącznie do celów określonych w formularzu zgody.

1.4.2 Wykorzystanie informacji o klientach w publikacjach

Jeśli Praktycy PPT zamierzają wykorzystać informacje o przypadku klienta w swojej pracy naukowej i publikacjach, muszą zmienić przypadek w taki sposób, aby był on nie do poznania - imię i nazwisko, zawód, wiek, okoliczności życiowe, specyficzne cechy wyglądu, mowy, stanu zdrowia itp.

Wymagane jest, aby Praktycy PPT poprosili klienta o zgodę na wykorzystanie jego przypadku (z anonimizacją). Klient musi mieć wszelkie możliwości odmowy wykorzystania jego zanonimizowanego przypadku. (*świadoma zgoda*)

1.4.3 Informacje o kliencie w sądzie

Jeśli Praktycy PPT zostaną poproszeni o stawienie się w sądzie, podlegają oni obowiązującym krajowym przepisom dotyczącym zeznawania w sądzie. Jeśli to możliwe, klient powinien zostać poproszony o zwolnienie z obowiązku zachowania poufności.

1.4.4 Informacje o kliencie po jego śmierci

Praktycy PPT zachowają poufność po śmierci klienta, z wyjątkiem przypadków określonych w świadomej zgodzie lub na żądanie krajowych organów prawnych. Prosimy o zapoznanie się z lokalnymi przepisami.

1.5 W nagłych wypadkach i samobójstwach

Praktycy PPT muszą posiadać listę danych kontaktowych służb ratunkowych na wypadek konieczności skierowania klienta. Zaleca się również, aby mieli co najmniej jedną osobę kontaktową w nagłych wypadkach dla klienta, taką jak partner lub członek rodziny. Ponadto pomocne jest poproszenie klientów o podanie adresu psychiatry, szpitala psychiatrycznego lub ogólnych medycznych służb ratunkowych w ich mieście. Zapewni to możliwość natychmiastowego skontaktowania się z tymi osobami w nagłych przypadkach.

1.6. Ubezpieczenie zawodowe (od odpowiedzialności cywilnej)

Tam, gdzie jest to możliwe, Praktycy PPT powinni posiadać ubezpieczenie od odpowiedzialności zawodowej, które obejmuje ich działalność - jako doradców, psychoterapeutów, superwizorów lub trenerów.

2. TECHNIKI OCENY

Opracowując, publikując i wykorzystując techniki oceny psychoterapeutycznej lub psychologicznej, Praktycy PPT dokładają wszelkich starań, aby promować dobro i najlepszy interes klienta. Chronią przed niewłaściwym wykorzystaniem wyników oceny. Szanują prawo klienta do poznania wyników, dokonanych interpretacji oraz podstaw ich wniosków i zaleceń. Praktycy PPT dokładają wszelkich starań, aby zachować bezpieczeństwo testów i innych technik oceny w granicach upoważnień prawnych. Starają się zapewnić właściwe wykorzystanie technik oceny przez innych.

2.1 Techniki oceny

Stosując techniki oceny, Praktycy PPT szanują prawo klientów do uzyskania pełnych wyjaśnień dotyczących charakteru i celu technik w języku zrozumiałym dla klientów, chyba że wcześniej uzgodniono wyraźny wyjątek



od tego prawa. Jeśli wyjaśnienia mają być dostarczone przez inne osoby, Praktycy PPT ustanawiają procedury zapewniające adekwatność tych wyjaśnień.

2.2 Odpowiedzialność za korzystanie z testów

Praktycy PPT są odpowiedzialni za rozwój i standaryzację testów psychologicznych i innych technik oceny poprzez wykorzystanie ustalonych procedur naukowych i przestrzeganie odpowiednich standardów: międzynarodowych, krajowych, instytucjonalnych lub organizacyjnych.

2.3 Raportowanie wyników oceny

Raportując wyniki oceny, Praktycy PPT wskazują wszelkie zastrzeżenia, które istnieją w odniesieniu do ważności lub wiarygodności ze względu na okoliczności oceny lub niewłaściwość norm dla testowanej osoby. Praktycy PPT dążą do zapewnienia, że wyniki ocen i ich interpretacje nie zostaną niewłaściwie wykorzystane przez inne osoby.

2.4 Znaczenie wyników oceny

Praktycy PPT zdają sobie sprawę, że wyniki oceny mogą stać się nieistotne i nie przedstawiają pełnego obrazu ocenianego. Dokładają wszelkich starań, aby uniknąć i zapobiec niewłaściwemu wykorzystaniu nieistotnych środków lub niekompletnych ocen.

2.5 Nadużywanie ocen psychologicznych

Praktycy PPT nie zachęcają ani nie promują stosowania technik psychoterapii lub oceny psychologicznej przez nieodpowiednio przeszkolone lub w inny sposób niewykwalifikowane osoby w ramach nauczania, mentoringu lub superwizji.

3. RELACJA TERAPEUTYCZNA

W tej części omówiono granice relacji terapeutycznej oraz warunki jej tworzenia, utrzymywania i zmiany. Opisano zabronione typy relacji z klientem. Omówiono pojęcie wyzysku klienta oraz kwestie etyczne związane z płaceniem za terapię, a także jej zakończeniem. Konieczność rozwijania kompetencji transkulturowych w celu budowania produktywnych relacji terapeutycznych z różnymi kategoriami

klientów została podkreślona w punkcie 1.1.4 Kodeksu.

3.1 Ustalanie i utrzymywanie granic w relacji terapeutycznej

Praktycy PPT są odpowiedzialni za ustanawianie granic zawodowych i utrzymywanie ram relacji terapeutycznej z klientami.

Granice zawodowe odnoszą się do ujawniania siebie, długości i miejsca sesji, fizycznego dotyku, prezentów, wymiany, działań poza gabinetem konsultacyjnym, przypadkowych spotkań, kontaktów towarzyskich i innych kontaktów nieterapeutycznych, sieci społecznościowych i innych form różnych relacji.

Granice relacji zawodowej są odzwierciedlone w **świadomej zgodzie**.

3.2 Warunki zmiany granic w relacji terapeutycznej

Granice relacji zawodowych w poradnictwie psychologicznym i psychoterapii są związane z modalnością psychoterapii, w której praktykuje profesjonalista.

Jeśli konieczne jest rozszerzenie granic relacji zawodowych, Praktycy PPT szacują ryzyko i biorą za nie odpowiedzialność w każdej konkretnej sytuacji.

3.3 Wykorzystywanie klientów - granice w relacjach z klientami

Praktycy PPT unikają wykorzystywania klientów. Praktycy PPT zdają sobie sprawę ze swojej wpływowej pozycji wobec klientów (brak równowagi sił) i unikają wykorzystywania zaufania i zależności klientów w jakiegokolwiek sferze: domowej, ekonomicznej, informacyjnej, emocjonalnej, seksualnej itp.

3.4 Wielorakość relacji

Wielorakie relacje powstają, gdy Praktycy PPT, mając profesjonalną relację z klientem lub jego najbliższym otoczeniem. Relacje te mogą mieć charakter rodzinny, społeczny, finansowy, biznesowy (w tym relacje wynikające ze szkoleń i superwizji), studencki lub osobisty. Wielorakie relacje to te, które występują przed, w trakcie i po poradnictwie psychologicznym i psychoterapii.

Praktycy PPT powstrzymują się od wielorakich relacji, aby nie narażać klienta na ryzyko wykorzystania i krzywdy oraz aby uniknąć negatywnych konsekwencji dla procesu terapeutycznego.

W przypadkach, w których nie można uniknąć wielorakich relacji, Praktycy PPT jasno wyjaśniają klientowi niuanse pozostawania jednocześnie w wielu relacjach i ustalają granice zawodowe. Jeśli nieprzewidziane czynniki stworzyły potencjalnie niebezpieczną relację, Praktycy PPT podejmą uzasadnione kroki w celu jej rozwiązania w sposób uwzględniający interesy poszkodowanej osoby i z poszanowaniem Zasad Etyki.

3.5 Niedozwolone rodzaje relacji z klientem

Praktycy PPT utrzymują wysoki poziom świadomości szkód, jakie klient może ponieść, angażując się w relacje seksualne, romantyczne, przyjacielskie i biznesowe z Praktykami PPT. Seksualne, romantyczne, przyjacielskie i biznesowe relacje z klientem są możliwe nie wcześniej niż dwa lata po zakończeniu terapii. Terapeuci PPT i klient muszą mieć pewność, że relacja terapeutyczna została zakończona i nie powtórzy się w przyszłości. Praktycy PPT nie przerywają terapii w celu nawiązania relacji seksualnych z klientem. Terapia z byłymi partnerami seksualnymi i romantycznymi jest zabroniona.

3.6 Płatność za terapię

W kwestiach płatności, Praktycy PPT kierują się zasadami uczciwości oraz udzielają klientom jasnych i pełnych informacji, z wyprzedzeniem, najlepiej na piśmie.

3.6.1 Ustalanie ceny usług

Ustalając ceny za usługi, Praktycy PPT mogą zdecydować się na pobieranie opłat w skali ruchomej lub stosować tę samą opłatę dla wszystkich klientów.

3.6.2 Klienci pro-bono

Etycznym prawem Praktyków PPT jest udzielanie pomocy pro bono lub po obniżonej stawce klientom, którzy nie są w stanie zapłacić za terapię w całości. Odsetek takich klientów jest określany przez samych Praktyków PPT.

3.6.3 Współpraca barterowa

Praktycy PPT świadomie powstrzymują się od wymiany barterowej z klientami, ponieważ taki rodzaj płatności stwarza ryzyko konfliktu, nadużycia i zniekształcenia relacji terapeutycznej.



3.6.4 Brak zapłaty za usługi świadczone przez Praktyków PPT.

Podczas podpisywania świadomej zgody Praktycy PPT jasno określają procedurę płatności za usługi. Cena i płatność za opuszczone sesje są określone w **świadomej zgodzie**. Jeśli klient odmówi zapłaty za usługi Praktyków PPT, Praktycy PPT mają prawo przerwać terapię i przekierować klienta. W takim przypadku ważne jest poinformowanie klienta o konsekwencjach braku płatności. W niejednoznacznych sytuacjach konieczna jest konsultacja z prawnikiem.

3.6.5 Prezenty

Praktycy PPT nie powinni opowiadać się za przyjmowaniem prezentów, ale mogą je przyjmować od klientów, jeśli otrzymanie prezentu nie stwarza ryzyka wykorzystania klienta lub szkody dla relacji terapeutycznej. Praktycy PPT rozumieją ryzyko związane z otrzymywaniem prezentów od klientów. Praktycy PPT wspólnie z klientem analizują znaczenie, jakie klient nadaje prezentowi i jego możliwy wpływ na relację terapeutyczną. Praktycy PPT badają również swoją motywację do otrzymania prezentu podczas superwizji/terapii. Nie zaleca się przyjmowania prezentów przekraczających 20% kosztów sesji.

Należy jednak pamiętać, że istnieje kulturowy aspekt przynoszenia drobnych upominków, a w niektórych krajach odmowa ich przyjęcia może być postrzegana jako niegrzeczna i negatywna dla relacji terapeutycznej. W takich przypadkach Praktycy PPT muszą kierować się zdrowym rozsądkiem, aby odróżnić prezent z grzeczności od prezentu z ukrytą intencją. W takich przypadkach przydatna staje się superwizja.

3.7 Zakończenie terapii

Praktycy PPT kończą terapię we współpracy z klientem, gdy jest jasne, że klient nie potrzebuje już pomocy lub kiedy kontynuowanie terapii może klientowi zaszkodzić (np. terapeuta osiągnął kres swojej wiedzy specjalistycznej lub klient potrzebuje bardziej specjalistycznego wsparcia). Praktycy PPT dokładają wszelkich starań, aby zakończyć terapię przy minimalnym ryzyku dla klienta, w tym podczas specjalnego spotkania kończącego terapię.

Praktycy PPT mogą przerwać terapię, jeśli czują się niebezpiecznie z klientem bądź czują się zagrożeni przez osoby związane z klientem.

4. Współpraca z innymi specjalistami

Sekcja ta podkreśla, że w razie potrzeby Praktycy PPT współpracują ze specjalistami z dziedzin pokrewnych biorąc pod uwagę kompetencje i obowiązki specjalistów z zakresu psychoterapii, psychiatrii, psychologii, medycyny i innych zawodów. Szanują wartości i cele instytucji, z którymi związani są ich koledzy. Praktycy PPT starają się utrzymywać pozytywne, pełne szacunku relacje z innymi specjalistami.

4.1 Ograniczenia kompetencji profesjonalistów

Praktycy PPT rozumieją obszar kompetencji wyżej wymienionych specjalistów i potrafią wykorzystywać profesjonalne, techniczne i administracyjne zasoby związane z wyżej wymienionymi specjalistami, które mogą służyć interesom klienta. Praktycy PPT uczestniczą w podejmowaniu decyzji związanych z klientem i jego dobrotanem, biorąc pod uwagę praktyki innych grup zawodowych i dążąc do współpracy z nimi.

4.2 Równoległa praca z innym specjalistą ds. zdrowia psychicznego

Jeśli klient jednocześnie korzysta z usługi psychologicznej/psychoterapeutycznej od innego specjalisty, Praktycy PPT traktują to z zachowaniem poufności. Praktycy PPT omawiają znaczenie wielu relacji terapeutycznych z klientem, aby zminimalizować ryzyko i konflikty interesów oraz dążą do utrzymania jasnych i skoordynowanych relacji z innymi zaangażowanymi w pracę z klientem specjalistami. Praktycy PPT mogą odmówić współpracy klientom, którzy są zaangażowani w wiele identycznych relacji terapeutycznych. Praktycy PPT nie będą podważać relacji innych specjalistów z klientami poprzez wygłaszanie nieuzasadnionych lub nieprzemyślanych komentarzy. Komentują pracę kolegów z wyczuciem, w duchu wzajemnego szacunku.

4.3 Odpowiedzialność zaangażowanych specjalistów

Wybierając innych specjalistów do współpracy, Praktycy PPT kierują się ich kompetencjami, szkoleniem, doświadczeniem oraz wspólnymi wartościami.

4.4 Nadużywanie relacji z innymi specjalistami

Przy współpracy z innymi specjalistami, w tym współpracownikami i podwładnymi Praktycy PPT nie wykorzystują swojej pozycji ani relacji zawodowych w celu osiągnięcia jednostronnych korzyści (np. ekonomicznych, seksualnych, osobistych itp.). Praktycy PPT nie akceptują, ani nie uczestniczą w żadnej z form molestowania (w tym molestowania werbalnego, fizycznego i seksualnego).

4.5 Usługi doradcze świadczone współpracownikom

Odradza się świadczenia usług psychologicznych współpracownikom, gdy istnieją dostępne alternatywy. Patrz punkt 3.4 Wielorakość relacji.

4.6 Zgłaszanie naruszeń zasad etycznych

Jeśli Praktyk PPT dowie się o naruszeniu zasad etycznych przez innego profesjonalistę, w pierwszej kolejności powinien skontaktować się z nim nieformalnie i osobiście - by wskazać na niedopuszczalne zachowanie w możliwie delikatny, i pełen szacunku sposób. Jeśli sytuacja nie może zostać rozwiązana w sposób nieformalny, Praktycy PPT informują odpowiednie instytucje krajowe i Biuro Główne WAPP. Po podjęciu decyzji przez instytucję krajową Komitet Etyczny WAPP podejmie własną decyzję w sprawie skargi.

4.7 Zapobieganie nękanii

Praktycy PPT nie mobbingują współpracowników, ponieważ jest to sprzeczne z wartościami zawodu. Krytyka i komentarze powinny odnosić się do działań profesjonalisty, a nie do jego osobowości, i powinny być wyrażane w formie profesjonalnej dyskusji. Zaleca się unikanie publicznych dyskusji oraz korzystanie z profesjonalnych narzędzi (superwizja, superwizja koleżeńska), skierowanie do komisji etycznej) w celu rozwiązywania sytuacji konfliktowych.



5. PRACA ONLINE

(psychoterapia, trening, superwizja, samopoznanie, ocena psychologiczna)

W tej sekcji omówiono zagrożenia etyczne oraz ograniczenia związane z korzystaniem przez Praktyków PPT i ograniczenia związane z pracą online (terapią, szkoleniami, superwizją, samopoznaniem, oceną psychologiczną, w których pośredniczy komunikacja elektroniczna: przez Internet, telefon i wideokonferencje). Praktycy PPT, którzy angażują się w pracę online, powinni rozwijać wiedzę i umiejętności dotyczące kwestii technicznych, etycznych i prawnych. Praktycy PPT badają i monitorują możliwości pracy online i dokładają wszelkich starań, aby zachować poufność klientów, superwizantów, uczestników szkoleń i uczestników badań.

5.1 E-konsultacje (telepsychoterapia)

Praktycy PPT są świadomi, że e-konsultacje mają ograniczenia dotyczące natury tego, z czym Praktycy PPT mogą pracować za pośrednictwem elektronicznych środków komunikacji. Podczas świadczenia usług wspomaganych technologicznie, Praktycy PPT mają za zadanie podjąć starania w celu ustalenia, czy klienci są intelektualnie, emocjonalnie, fizycznie, językowo i funkcjonalnie zdolni do korzystania z danej aplikacji oraz czy dana aplikacja jest odpowiednia dla potrzeb klienta.

Praktycy PPT są świadomi przepisów obowiązujących w kraju i regionie, w którym pracują i mieszkają, dotyczących świadczenia usług za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej.

5.2 Skuteczność usług

Gdy usługi wspomagane technologią zostaną uznane za nieskuteczne przez Praktyków PPT lub klienta, należy rozważyć świadczenie usług stacjonarnie. Jeśli Praktycy PPT nie są w stanie świadczyć usług stacjonarnie mają za zadanie pomóc klientowi w znalezieniu odpowiednich usług.

5.3 Informowanie o ograniczeniach

Praktycy PPT informują klientów o możliwych ograniczeniach poufności podczas korzystania z technologii. Zachęcają klientów, aby byli świadomi autoryzowanego i/lub

nieautoryzowanego dostępu do informacji ujawnianych za pomocą danego medium w ramach usług wspomaganych technologicznie. Praktycy PPT biorą pod uwagę różnice między komunikacją twarzą w twarz a komunikacją elektroniczną (sygnały niewerbalne i werbalne) oraz ich wpływ na pracę online. Praktycy PPT edukują klientów w zakresie zapobiegania i rozwiązywania potencjalnych nieporozumień wynikających z braku wskazówek wizualnych i intonacji głosu podczas komunikacji elektronicznej.

5.4 Dostęp

Praktycy PPT przekazują klientom informacje dotyczące rozsądnego dostępu do odpowiednich aplikacji podczas świadczenia usług wspomaganych technologicznie.

5.5 Świadoma zgoda w e-konsultacjach

Zarówno Praktycy PPT, jak i klient muszą wyrazić zgodę na e-konsultacje. Jeśli klient zdecyduje się na konsultacje elektroniczne, Praktycy PPT powinni zapewnić w miarę swoich możliwości **świadomą zgodę**, w tym dodatkowe punkty specyficzne dla tego rodzaju pracy (ryzyko związane z angażowaniem się w pracę online i naruszeniem poufności, możliwość awarii technologii i alternatywnych metod świadczenia usług, różnice stref czasowych, różnice kulturowe i / lub językowe, które mogą mieć wpływ na świadczenie usług, możliwa odmowa świadczeń ubezpieczeniowych). Praktycy PPT może odmówić e-konsultacji, jeśli uważa, że konieczne są sesje stacjonarne.

5.6 Identyfikacja klientów w przestrzeni wirtualnej

Praktykom PPT zaleca się podjęcie wszelkich środków prawnych w celu ustalenia tożsamości i wieku klienta w przestrzeni wirtualnej, o ile jest to bezpieczne dla klienta (na przykład poprzez dokument świadomej zgody), zgodnie z przepisami prawa krajowego lub niniejszymi wytycznymi.

W przypadkach, w których identyfikacja wizualna nie jest możliwa, weryfikacja może obejmować między innymi użycie słów kodowych, liczb, grafiki lub innych nieokreślonych identyfikatorów.

5.6.1. W nagłych wypadkach i kryzysie samobójczym

Praktycy PPT muszą posiadać listę danych kontaktowych służb

ratunkowych na wypadek konieczności skierowania klienta. Zaleca się również, aby ustalić z klientem co najmniej jedną osobą do kontaktu w nagłych wypadkach, może to być partner lub członek rodziny. Ponadto pomocne jest poproszenie klientów o podanie adresu psychiatry, szpitala psychiatrycznego lub ogólnych medycznych służb ratunkowych w ich mieście. Zapewni to możliwość natychmiastowego skontaktowania się z tymi osobami w nagłych przypadkach.

5.7 Prawa klienta

Praktycy PPT, którzy oferują usługi online i/lub prowadzą profesjonalną stronę internetową, powinni udostępniać elektroniczne linki do odpowiednich licencji i profesjonalnych rad certyfikacyjnych w celu ochrony praw konsumentów i klientów oraz rozwiązywania problemów etycznych.

5.8 Łącza elektroniczne

Praktycy PPT regularnie sprawdzają, czy udostępnione łącza elektroniczne działają prawidłowo i są stosowane pod względem zawodowym.

6. ODPOWIEDZIALNOŚĆ SPOŁECZNA, OBECNOŚĆ W INTERNECIE I REKLAMA

Ta sekcja wyjaśnia pozycję i zachowanie Praktyków PPT w sieciach społecznościowych, mediach i innych przestrzeniach publicznych. Praktycy PPT zdają sobie sprawę z wpływu ich oświadczeń składanych z pozycji zawodowej i ich możliwych konsekwencji dla jednostek i społeczeństwa oraz reputacji zawodu jako całości.

6.1 Zachowanie w mediach społecznościowych

Praktycy PPT oddzielają osobiste i profesjonalne strony internetowe i profile oraz są świadomi ryzyka związanego z ujawnieniem danych osobowych klientowi, superwizantowi, uczestnikowi szkoleń lub badań naukowych.

Praktycy PPT zakładają, że poufność i anonimowość w Internecie nie są gwarantowane. Oznacza to, że materiały publikowane przez Praktyków PPT mogą w każdej chwili stać się publiczne.

Praktycy PPT szanują autonomię swoich klientów, superwizantów,



uczestników szkoleń lub badań naukowych i nie naruszają ich granic. Nie zaleca się odwiedzania profili klientów, superwizantów, uczestników szkoleń lub badań naukowych w sieciach społecznościowych.

Praktycy PPT nie będą ujawniać poufnych informacji o klientach, superwizantach, uczestnikach szkoleń lub badań naukowych w mediach.

6.1.1. Informacje online na temat Praktyków PPT

Zaleca się, aby informacje o danych kontaktowych, wykształceniu, certyfikacji, członkostwach, licencji i powiązaniach Praktyków PPT były łatwo dostępne dla klientów, superwizantów, uczestników szkoleń lub badań naukowych (np.: strona internetowa WAPP, osobista strona internetowa, strona internetowa organów rejestrujących, itp.).

6.2 Znajomości w sieciach społecznościowych

Praktycy PPT są świadomi, że klienci, superwizanci, uczestnicy szkoleń lub badań naukowych mogą traktować "przyjaźnie" w sieciach społecznościowych jako prawdziwe przyjaźnie i w podejmowanych działaniach powinni pamiętać o granicach zawodowych.

6.3 Odpowiedzialność zawodowa za oświadczenia publiczne

Praktycy PPT, którzy publikują oświadczenia na temat swojej działalności zawodowej, ponoszą za nie odpowiedzialność zawodową.

Praktycy PPT nie mogą składać fałszywych oświadczeń na temat swojej praktyki, badań, kompetencji, stopni naukowych, referencji, powiązań, usług, opłat, publikacji lub wyników badań.

Praktycy PPT w swoich decyzjach zawodowych, a także w sytuacjach publicznych wystąpień zawodowych, opierają się na odpowiedniej wiedzy naukowej i badaniach w zakresie psychoterapii pozytywnej i innych uznanych naukowo metod psychoterapii.

6.4 Promowanie osobistych opinii

Kiedy Praktycy Psychoterapii Pozytywnej (PPT) przedstawiają się jako eksperci w tej metodzie i opowiadają się za religijnymi, ezoterycznymi, transpersonalnymi lub duchowymi praktykami i przekonaniem, należy je traktować jako osobiste opinie, niezwiązane z ich rolą zawodową. Takie

poglądy powinny być udostępniane wyłącznie na ich osobistych kontaktach.

6.5. Wykorzystanie wizerunku profesjonalisty PPT jako specjalisty w reklamie innych towarów i usług.

Praktycy PPT nie powinni wyrażać zgody na wykorzystywanie ich wizerunku jako specjalistów w reklamach firm oferujących jakiegokolwiek towary i usługi, z wyjątkiem reklamy ich działalności doradczej/psychoterapeutycznej/szkoleniowej/superwizyjnej/badawczej (na przykład na wykorzystanie wizerunku psychoterapeuty jako specjalisty w reklamie niektórych usług bankowych).

6.6 Wykorzystanie miejsca pracy do znalezienia klientów

Jeśli Praktycy PPT są zaangażowani w inne działania zawodowe poza terapią, szkoleniami i superwizjami powinni być świadomi tego, w jaki sposób wykorzystują swoje miejsce zatrudnienia i autorytet organizacji do reklamowania się i przyciągania nowych klientów oraz unikania podwójnych relacji.

6.7 Etyczna reklama swoich usług

Wszystkie materiały reklamowe oraz wszelkie pisemne i ustne informacje powinny dokładnie odzwierciedlać charakter oferowanych usług oraz wykształcenie, kwalifikacje i odpowiednie doświadczenie Praktyków PPT w pracy zarówno z indywidualnym klientem, superwizantem, uczestnikiem szkoleń czy badań naukowych jako i grupami klientów, superwizantów, uczestników szkoleń czy badań naukowych, którym oferowane są usługi. Praktycy PPT powinni powstrzymać się od przesadzonych bądź niemożliwych do zweryfikowania stwierdzeń dotyczących skuteczności stosowanych metod oraz od reklam, które mogą tworzyć nierealistyczne oczekiwania.

Organizatorzy szkoleń PPT powinni przestrzegać tych wytycznych, nawet jeśli nie są członkami WAPP.

6.8 Ograniczenia dotyczące promocji usług

Praktycy PPT nie powinni wykorzystywać swoich relacji wymuszania z obecnymi lub byłymi klientami, studentami, superwizantami i uczestnikami badań poprzez promowanie swoich produktów, szkoleń lub innych usług.

6.9 Wykorzystanie informacji zwrotnych od klientów

Praktycy PPT nie mogą prosić o informacje zwrotne w celach reklamowych od obecnych lub byłych klientów, superwizantów, uczestników szkoleń lub badań naukowych lub innych osób, które mogą być pod ich wpływem (relacja zawodowa). Informacje zwrotne powinny być wykorzystywane wyłącznie w celu poprawy oferowanych usług.

7. ODPOWIEDZIALNOŚĆ WOBEC WAPP

Niniejszy rozdział opisuje odpowiedzialność i zobowiązania członków wobec Światowego Stowarzyszenia Psychoterapii Pozytywnej i Transkulturowej.

7.1 Praktycy PPT, zarówno w życiu zawodowym jak i prywatnym, powinni postępować w sposób podtrzymujący dobrą reputację zawodu oraz promującą zaufanie publiczne do Stowarzyszenia, profesji z nim związanych oraz do jego członków.

7.2 Praktycy PPT powinni utrzymywać świadomość oraz przestrzegać wszystkich zobowiązań prawnych i zawodowych kraju, w którym praktykują, kraju swoich klientów jak również zasad WAPP, które mają zastosowanie do ich praktyki.

7.3 Praktycy PPT powinni upewnić się, że znają i rozumieją opublikowane przez WAPP regulaminy i wytyczne (np. wytyczne szkoleniowe).

7.4 Praktycy PPT powinni kwestionować nieetyczne praktyki stosowane przez siebie lub innych. Patrz punkt 4.6

7.5 Praktycy PPT powinni współpracować przy wszelkich zgodnych z prawem dochodzeniach lub śledztwach dotyczących wszystkich elementów ich praktyki zawodowej. Praktycy PPT powinien poinformować WAPP i każdego odpowiedniego członka organizacji, jeśli:

- jest oskarżony o popełnienie przestępstwa;
- został skazany za przestępstwo karne i administracyjne, otrzymał warunkowe zwolnienie za przestępstwo lub przyjął pouczenie policyjne związane z narażeniem życia na niebezpieczeństwo;



- c. został ukarany dyscyplinarnie przez jakikolwiek organ zawodowy lub organizację członkowską odpowiedzialną za regulowanie lub licencjonowanie zawodu związanego z opieką zdrowotną lub społeczną w kraju, w którym wykonuje zawód; lub
- d. został zawieszony lub objęty ograniczeniem praktyki przez pracodawcę lub podobną organizację z powodu obaw związanych z jego kompetencjami, zdrowiem lub praktyką psychoterapeutyczną, superwizją kliniczną lub szkoleniem zawodowym.

Wszystkie te informacje są traktowane przez WAPP z najwyższą poufnością.

7.6 Praktycy PPT powinni być aktywnymi członkami o nieposzlakowanej opinii (optacać członkostwo w WAPP w terminie).

7.7 Praktycy PPT powinni uczestniczyć w posiedzeniach Walnego Zgromadzenia i głosować w stosownych przypadkach.

8. SZKOLENIE W ZAKRESIE PORADNICTWA I PSYCHOTERAPII

W tej części omówiono etyczne aspekty nauczania i oceny pracy kandydata (psychoterapeuty w trakcie szkolenia), granice relacji z uczniami, specyfikę poufności w nauczaniu, samopoznanie edukacyjne oraz niedopuszczalność praktyk dyskryminacyjnych.

8.1 Odpowiedzialność Praktyków PPT

W procesie uczenia studentów Praktycy PPT są odpowiedzialni za swoje działania w ramach szkolenia zawodowego i doświadczenia, za dostarczanie terminowych i kompletnych informacji związanych z procesem uczenia się, a także za pełne szacunku i antydyskryminacyjne zachowanie w pracy ze studentami.

8.1.1 Poszanowanie tożsamości ucznia

Podczas interakcji z uczniami Praktycy PPT powinni szanować godność osobistą, prawa człowieka i wolności ogłoszone i gwarantowane przez Powszechną Deklarację Praw Człowieka (link do strony ONZ).

Praktycy PPT będą traktować uczniów z równym szacunkiem bez względu na ich wiek, płeć, tożsamość płciową, orientację seksualną, narodowość, kulturę, pochodzenie etniczne, rasę, religię, język, status społeczno-ekonomiczny i możliwości fizyczne.

8.1.2 Komunikacja na temat szkoleń

Praktycy PPT informują studentów o standardach szkoleniowych WAPP i dostarczają informacji o formie szkolenia (teoria, samodzielne odkrywanie, superwizja indywidualna i grupowa), możliwych skutkach i zagrożeniach oraz psychologicznych środkach bezpieczeństwa w procesie uczenia się.

Praktyk powinien zachęcać uczestników do odwiedzenia strony internetowej WAPP i uzyskania informacji online oraz do bezpośredniego kontaktu z biurem głównym w przypadku pojawienia się pytań.

8.1.3 Kompetencje zawodowe

Trener PPT i superwizor są odpowiedzialni za utrzymanie swojego poziomu kompetencji, dokładność i adekwatność oferowanego materiału oraz etykę jego prezentacji.

8.2 Poufność danych uczniów

Dane osobowe studentów uzyskane przez Praktyków PPT w trakcie szkolenia nie mogą być wykorzystywane ani na rzecz Praktyków PPT ani osób trzecich.

W przypadku korzystania z ustnych, drukowanych, audiowizualnych i innych form publikacji przypadków w celach ilustracyjnych, edukacyjnych lub naukowych zaleca się podpisanie **świadomej zgody**. Praktycy PPT mają obowiązek poinformować studentów o granicach poufności związanych z grupą szkoleniową (udostępnianie danych osobowych, publikowanie w mediach społecznościowych informacji o szkoleniu itp.).

8.3 Granice w relacjach z uczniami

Praktycy PPT uznają odpowiedzialność za poszanowanie granic profesjonalnej interakcji z uczniami.

8.3.1 Ryzyko wykorzystania

Praktycy PPT są świadomi swojego potencjalnego wpływu na uczniów i zdają sobie sprawę z ryzyka nadużycia

władzy, unikając emocjonalnego, materialnego, seksualnego lub innego rodzaju wykorzystywania uczniów.

8.3.2 Wielorakie relacje z uczniami

Praktycy PPT są świadomi nierównowagi sił i powstrzymują się od utrzymywania wielu relacji ze studentami i osobami szkolącymi się (np. prowadzenia kursu przy jednoczesnym prowadzeniu studenta w terapii indywidualnej, zaprzyjaźniania się czy utrzymywania relacji o charakterze biznesowym ze studentami), które mogą komplikować proces uczenia się.

8.3.3 Rodzaje zabronionych relacji

Zabronione są seksualne i romantyczne relacje z osobami, z którymi Praktycy PPT utrzymują relacje zawodowe (prowadzenie procesu terapeutycznego, badań naukowych, szkolenia czy superwizji).

8.3.4 Relacje po ukończeniu studiów

Praktycy PPT zdają sobie sprawę, że wpływ ich autorytetu na kursanta trwa nadal po ukończeniu przez niego szkolenia i starają się nie wykorzystywać swojego autorytetu.

8.4 Ocena przydatności kandydata

Praktycy PPT są świadomi swojej odpowiedzialności za profesjonalne działania, oświadczenia i zalecenia wynikające z ich roli zawodowej. Wszelkie działania podejmowane przez Praktyków PPT dotyczące studenta muszą być zgodne z ich kompetencjami zawodowymi.

Praktycy PPT są bezstronni wobec kursanta. Praktycy PPT są świadomi, że ewentualne nakładanie się na siebie powiązanych kontekstów (np. uczestnictwo w grupach szkoleniowych u tego samego trenera w innych organizacjach) może mieć wpływ na ich ocenę ucznia i biorą to pod uwagę.

Praktycy PPT powinni być w stanie wyjaśnić uczniowi swoje decyzje i działania w przystępny sposób.

Praktycy PPT zapewniają, że oświadczenia w katalogach i konspektach kursów są dokładne i nie wprowadzają w błąd, w szczególności w odniesieniu do przedmiotu, który ma być objęty kursem, podstaw do oceny postępów i charakteru kursów.

Praktycy PPT przestrzegają zasad poszanowania wyjątkowości każdego kandydata i zobowiązują się do



unikania jakiegokolwiek dyskryminacji. Celem jest wyszkolenie profesjonalistów zdolnych do bezpiecznego wykonywania zawodu, przy pełnym przestrzeganiu standardów etycznych i zawodowych. Uznaje się za nieetyczne zachęcanie do udziału w kursie szkoleniowym lub certyfikowanie uczestników kursu podstawowego lub kursu mistrzowskiego, którzy nie spełniają ustalonych kryteriów określonych w dokumencie "Kryteria przeprowadzania rozmów kwalifikacyjnych z przyszłymi studentami PPT". Praktykom zdecydowanie zaleca się, aby przed kontynuowaniem szkolenia zalecali uczestnikom terapię osobistą i dbanie o siebie.

Zespół trenerów może zakończyć profesjonalną relację z uczestnikiem szkolenia, jeśli uzna, że kandydat nie nadaje się do zostania konsultantem lub psychoterapeutą, może wyrządzić szkodę przyszłemu klientom lub sobie lub nie spełnia oczekiwań etycznych. Oznacza to, że lider doświadczenia własnego i superwizor mogą dzielić się kluczowymi informacjami z zespołem trenerów na temat uczestników kursu, jeśli mają poważne obawy co do ich przydatności do zostania Konsultantem na poziomie podstawowym lub Psychoterapeutą Pozytywnym.

8.5 Rola i odpowiedzialność organizatorów szkoleń (standardy szkoleniowe)

Organizator szkolenia rozumie, że reprezentuje ośrodek/trenera, WAPP i EAP w kraju, w którym reklamuje/organizuje kurs. Organizator szkolenia powinien przeczytać, zrozumieć i przestrzegać standardów szkoleniowych, wytycznych Zasad Postępowania Etycznego WAPP, nawet jeśli nie jest członkiem WAPP.

Organizator szkolenia jest świadomy nierównowagi sił i powstrzymuje się od utrzymywania wielu relacji z uczestnikami kursu, gdyż może to komplikować proces uczenia się.

Organizatorzy szkoleń udzielają prawidłowych informacji na temat tego, czym jest psychoterapia/doradztwo zgodnie z krajowymi standardami zawodowymi, jakie kwalifikacje uzyskują uczestnicy po ukończeniu szkolenia (dyplom, certyfikat) i czy są one uznawane na poziomie krajowym i międzynarodowym oraz jakie są wymagania wstępne na kurs podstawowy lub kurs mistrzowski (członkostwo, wcześniejsze wykształcenie i kwalifikacje).

Konflikty między organizatorem szkolenia a trenerem powinny być rozpatrywane i rozwiązywane prywatnie, aby zapobiec zakłóceniom procesu szkolenia. Jeśli prywatne rozwiązanie nie jest możliwe, zaleca się zwrócić o pomoc do neutralnej grupy profesjonalistów, takich jak inni trenerzy lub psychoterapeuci. Grupa ta może ułatwić dyskusje między organizatorem szkolenia a trenerem w poufnym otoczeniu.

Organizatorzy szkoleń nie podważają relacji kolegów z klientami / uczestnikami szkoleń poprzez wygłaszanie nieuzasadnionych lub nieprzemysłanych komentarzy. Komentując pracę kolegów z PPT z wycuciem w duchu wzajemnego szacunku.

WAPP zaleca, aby role organizatora szkolenia i głównych trenerów były pełnione przez różnych Praktyków PPT. Jeśli nie jest to możliwe, ponieważ w danym kraju nie ma wystarczającej liczby Praktyków PPT, główni trenerzy powinni być świadomi złożoności wielu relacji.

WAPP sprzeciwia się monopolizowaniu danego obszaru lub miasta przez ośrodek lub Praktyka PPT i zaleca współpracę oraz wzajemny szacunek.

8.6 Odpowiedzialność za zawód

Praktycy PPT powinni uczestniczyć w działaniach związanych z ciągłym rozwojem zawodowym zgodnie z wytycznymi WAPP (patrz wytyczne CPD).

9. ASPEKTY ETYCZNE SUPERWIZJI KLINICZNEJ I EDUKACYJNEJ

Ta sekcja analizuje relację między superwizorem a superwizantem, mając na uwadze ryzyko nadużyć, obowiązki superwizora oraz dokumentację i edukację wymaganą do prowadzenia superwizji. Podkreślono potrzebę stosowania podstawowych zasad etycznych w pracy z superwizorem.

9.1 Kompetencje superwizora (szkolenie, certyfikacja)

Superwizor powinien posiadać odpowiednie przygotowanie teoretyczne i praktyczne oraz znać główne modele superwizji i etapy rozwoju konsultanta. Superwizor

powinien stale podnosić swoje kwalifikacje poprzez uczestnictwo w programach szkoleniowych, podnoszących poziom jego kompetencji.

9.2 Poufność

Superwizor opiera się na zasadzie poufności w pracy z superwizantem, w tym jest świadomy ograniczeń i zagrożeń związanych z superwizją online. W niektórych przypadkach poufność może zostać naruszona (szczegóły w punkcie 5.6).

9.3 Dobro klienta

Superwizor jest świadomy, że jest częścią triady terapeuta-klient-superwizor i rozumie, że jest odpowiedzialny za działania superwizanta, zgodnie z prawem krajowym. Obowiązkiem superwizora jest zapewnienie, że praca superwizanta jest zgodna z krajowymi standardami zawodowymi i etycznymi. Jest to szczególnie ważne w krajach, w których superwizor kliniczny ponosi pełną odpowiedzialność prawną za leczenie i jest prawnie odpowiedzialny. W takich przypadkach superwizor musi być w stanie w pełni polegać na informacjach i spostrzeżeniach przekazywanych przez superwizanta. Patrz punkt 9.7

9.4 Relacja superwizyjna

Superwizor dokłada wszelkich starań, aby utrzymać profesjonalną relację z superwizantem, jasno komunikując granice tej relacji.

W przypadkach, gdy relacja między superwizorem a superwizantem ulega zmianie, superwizor jest zobowiązany do zapewnienia, że superwizant nie jest wykorzystywany ani krzywdzony. Obowiązkiem superwizora jest również zachowanie obiektywizmu w ocenie superwizanta a jeśli istnieje ryzyko, że obiektywizm może zostać naruszony, dotożenie wszelkich starań, aby wyjaśnić granice relacji. Superwizor musi pamiętać, że superwizant jest zależny od superwizora i to na superwizorze spoczywa odpowiedzialność za budowanie psychologicznych i fizycznych granic w ich relacji.

Superwizor poprzez negatywne oceny nie może obrażać, okazywać agresji ani upokarzać przełożonego, zarówno prywatnie, jak i publicznie, poprzez negatywne oceny.



9.4.1 Niedozwolone relacje

Seksualne i romantyczne relacje między superwizorem a superwizantem w okresie trwania superwizji są zabronione, zarówno w formie fizycznej, jak i wirtualnej (np.: romantyczne e-maile czy komunikacja seksualna online).

Superwizor nie może świadczyć usług superwizyjnych na rzecz osób, wobec których nie może być obiektywny.

9.4.2 Zakaz prowadzenia terapii superwizanta przez superwizora

Superwizor nie może prowadzić psychoterapii superwizanta. Jeśli superwizor szuka pomocy psychoterapeutycznej u superwizora, superwizor zaleca superwizantowi znalezienie psychoterapeuty.

9.5 Świadoma zgoda na superwizję

Superwizor przekazuje superwizantowi **świadomą** zgodę, w której opisuje swoje kwalifikacje, metody pracy, korzyści i zagrożenia związane z superwizją dla superwizanta oraz ograniczenia poufności. Świadoma zgoda omawia rodzaj superwizji (bezpośrednia, online, indywidualna, grupowa itp.) oraz cel superwizji (kliniczny, akredytacja ECP, edukacyjny).

9.5.1 Przedwczesne zakończenie relacji superwizyjnych

Jeśli superwizor i superwizant uznają za konieczne zakończenie relacji wcześniej niż w terminach omówionych na początku pracy, omawiają powstałe różnice, a superwizor może skierować superwizanta, polecając kontakty do potencjalnych superwizorów. W krajach, w których zgodnie z prawem superwizor ponosi odpowiedzialność prawną za leczenie klienta, superwizor może zakończyć superwizję, jeśli superwizant nie zastosuje się do jego zaleceń, przez co klient znajdzie się w niebezpieczeństwie. Superwizor musi zgłosić takie zakończenie do odpowiedzialnych instytucji (klinika, ośrodek, krajowe stowarzyszenia zawodowe, WAPP itp.), które podejmą działania zgodnie z wewnętrznymi przepisami.

9.6 Ocena predyspozycji zawodowych superwizanta

Superwizor dokonuje obiektywnej oceny przydatności zawodowej superwizanta i stara się znaleźć równowagę między wspieraniem mocnych stron a pomaganiem w przezwyciężaniu jego ograniczeń, korzystając z 5-stopniowego modelu PPT. Superwizor powinien pomóc superwizantowi zidentyfikować jego ograniczenia zawodowe i pomóc mu pracować w ramach tych ograniczeń. W niektórych przypadkach superwizant może poprosić o listy polecające od superwizora. Superwizor musi przedstawić uczciwą opinię na temat umiejętności zawodowych superwizanta.

Superwizor ma prawo poinformować organy zawodowe, których członkiem jest superwizant, o wszelkich naruszeniach standardów etycznych i zawodowych.

Superwizor jest odpowiedzialny za dokumentowanie każdej sesji superwizji.

9.7 Obowiązki i prawa superwizantów oraz uczestników szkolenia

Studenci PPT w programach szkoleniowych w zakresie poradnictwa i psychoterapii świadczą usługi poradnictwa i psychoterapii wyłącznie pod stałą superwizją. Zalecana regularność superwizji dla studentów wynosi średnio co najmniej 1 godzinę superwizji na 4 sesje pracy z klientami. Uczestnik kursu wybiera opiekuna na podstawie swoich możliwości finansowych i standardów szkoleniowych WAPP. W niektórych przypadkach studentowi może zostać przydzielony opiekun w ramach programu szkoleniowego.

Zarówno uczestnik kursu, jak i przełożony mają prawo do zakończenia współpracy w przypadku nierozwiązywalnej różnicy zdań.

Student PPT musi poinformować klientów o swoim statusie oraz o tym, że informacje o kliencie będą omawiane z superwizorem. Musi uzyskać zgodę klientów na omawianie informacji o nich z superwizorem w formie indywidualnym i/lub grupowym, informując klientów, w jaki sposób, jak długo i w jaki sposób informacje o kliencie będą przechowywane.

Superwizant bierze odpowiedzialność za ilość i poprawność informacji dotyczących sprawy. W nagłych przypadkach (np. samobójstwa) superwizor i superwizant muszą uzgodnić, najlepiej na piśmie, przed rozpoczęciem superwizji, jaka będzie

procedura w takich przypadkach oraz w jaki sposób należy skontaktować się z superwizorem i poinformować go (należy sprawdzić przepisy krajowe dotyczące konkretnych procedur).

9.8 Odpowiedzialność za zawód

Superwizor PPT musi uczestniczyć w działaniach związanych z ciągłym rozwojem zawodowym zgodnie z wytycznymi WAPP (patrz wytyczne CPD).

10. BADANIA NAUKOWE I PUBLIKACJE

Ta sekcja omawia publikacje i praktyki badawcze w psychologii, psychoterapii, poradnictwie psychologicznym, superwizji i szkoleniach.

10.1 Odpowiedzialność Badacza PPT wobec respondentów

Badacz PPT ma obowiązek udzielenia respondentom pełnych informacji na temat badania, unikania szkodenia w procesie jak i w wynikach badania oraz prowadzenia badania na wysokim poziomie jakości, zgodnie z międzynarodowymi i krajowymi standardami naukowymi oraz zgodnie z odpowiednimi przepisami prawa i regulacjami danego kraju.

Badacz PPT zarówno przed jak i w trakcie badania, nie może respondentowi wprowadzać w błąd ani zatajać przed nim informacji, z wyjątkiem sytuacji gdy zostanie ustalone, że wprowadzenie w błąd lub zatajenie jest uzasadnione znaczącą wartością naukową, edukacyjną lub stosowaną badania i że uczestnik badania nie poniesie żadnej szkody.

Badacz PPT wyjaśni wszelkie przypadki zatajenia lub błędnego przedstawienia informacji badawczych, które są integralną częścią prowadzenia badań, tak szybko, jak to możliwe, najlepiej po zaangażowaniu uczestnika, ale nie później niż po zebraniu danych.

10.2 Świadoma zgoda w publikacjach i badaniach naukowych

Przed przeprowadzeniem badania Badacz PPT jest zobowiązany do uzyskania od respondentów pisemnego potwierdzenia ich zgody na gromadzenie i przetwarzanie odpowiednich informacji oraz możliwości upublicznienia wyników badania zarówno w publikacjach naukowych jak i innych związanych



tematycznie z informacjami uzyskanymi w trakcie badania. (patrz Załącznik 2).

W przypadku udziału w badaniu osób pełnoletnich, świadomą zgodę podpisują one samodzielnie. Za osoby niepełnoletnie zgodę podpisują rodzice lub upoważnieni do tego przedstawiciele.

Wrażliwe grupy, w tym osoby, które mogą nie być w pełni zdolne do wyrażenia niezależnej zgody (np. osoby z pewnymi niepełnosprawnościami), mogą wymagać dodatkowych form zgody od prawnie upoważnionych przedstawicieli lub opiekunów. Procedury wyrażania zgody powinny być dostosowane tak, aby zapewnić zrozumienie i dobrowolny udział, np. poprzez uproszczone wyjaśnienia i dodatkowe wsparcie w razie potrzeby. W przypadku, gdy pisemna zgoda nie ma możliwości zastosowania lub jest niedostosowana kulturowo na przykład w przypadku ustnej zgody małoletnich, którzy są w stanie zrozumieć badanie, należy użyć formularza zgody pełnomocnika. Procedury wyrażania zgody ustnej muszą być jasno udokumentowane i, w miarę możliwości, poświadczane w celu zapewnienia przejrzystości i przestrzegania standardów etycznych. Świadoma zgoda może nie być wymagana przy zastosowaniu w pełni anonimowych kwestionariuszy lub badań archiwalnych, w przypadku których ujawnienie odpowiedzi nie zagraża odpowiedzialności karnej lub cywilnej uczestników i/lub nie szkodzi ich statusowi finansowemu, możliwościom zatrudnienia lub reputacji, a poufność jest chroniona.

Świadoma zgoda musi być uzyskana i przechowywana zgodnie ze wszystkimi obowiązującymi krajowymi przepisami prawa i regulacjami dotyczącymi ochrony danych i prowadzenia dokumentacji.

Uczestnicy mają prawo do wycofania się z badania w dowolnym momencie bez ponoszenia negatywnych konsekwencji. Ponadto zachęca się uczestników do zadawania pytań w dowolnym momencie badania w celu wyjaśnienia wszelkich wątpliwości.

10.3 Poufność danych respondentów

Wszystkie dane respondentów uzyskane podczas badań są ściśle poufne i mogą być wykorzystywane wyłącznie do celów badania i na warunkach określonych w świadomej zgodzie.

Badacz PPT, który otrzymuje poufne informacje, jest zobowiązany do stworzenia warunków do pełnej ochrony i bezpieczeństwa danych, do

zapobiegania ujawnienia danych oraz do ochrony poufności wycieku danych i dostępu do nich przez osoby trzecie. Ponadto informacje poufne nie powinny być przesyłane niezabezpieczonymi kanałami ani przechowywane na publicznie dostępnych komputerach. Badacz musi przestrzegać wszystkich obowiązujących krajowych przepisów ustawowych i wykonawczych dotyczących poufności i ochrony danych respondentów

10.4 Udział studentów i współpracowników w badaniach naukowych

W przypadku angażowania respondentów, którzy zajmują pozycję podrzędną w stosunku do Badacza PPT (studenci z tego samego lub pokrewnego programu, współpracownicy lub podwładni), Badacz PPT jest świadomy nierównego z zasady rozkładu sił (niemożność odmowy) i podejmuje kroki w celu ochrony potencjalnych uczestników przed negatywnymi konsekwencjami odmowy udziału - w szczególności nie powinno to wpływać na ocenę osiągnięć studenta, karierę pracowników, itp.

Jeśli udział w badaniach jest wymogiem kursu lub okazją do zdobycia dodatkowych punktów (godzin kredytowych), potencjalny uczestnik powinien mieć możliwość wyboru alternatywnych zajęć.

10.5 Udział klientów w badaniach naukowych

Badacze PPT nie powinni prowadzić badań z klientami w sposób, który naraża ich na ryzyko wykorzystania bądź niemożność odmowy udziału w badaniu. Udział w badaniu ma być prowadzony zgodnie ze standardami etycznymi.

10.6 Zobowiązania wobec respondentów po zakończeniu zbierania danych

Badacz PPT ma obowiązek zapewnić uczestnikom możliwość uzyskania informacji na temat charakteru, wyników i wniosków z badań oraz podejmuje uzasadnione kroki w celu skorygowania wszelkich błędnych przekonań, jakie mogą mieć uczestnicy.

Jeśli wartości naukowe lub humanitarne uzasadniają nieujawnianie tych informacji, Badacz PPT ma za zadanie podjąć uzasadnione kroki w celu zmniejszenia ryzyka szkody.

Jeśli Badacz PPT dowie się, że procedury badawcze wyrządziły szkodę uczestnikowi, podejmie kroki w celu zminimalizowania szkody.

10.7 Przekazanie wyników badań

Forma i czas przekazywania wyników badań uczestnikom są określone w świadomej zgodzie. Wyniki powinny być przedstawione uczestnikom w języku, który mogą zrozumieć i jednoznacznie zinterpretować.

10.8 Publikacje w czasopiśmie naukowych i inne publikacje

Publikując wyniki badań w czasopiśmie naukowych i innych publikacjach, Badacz PPT jest odpowiedzialny za ich trafność, nowatorstwo naukowe, obiektywizm oraz wiarygodność wniosków. Badacz PPT nie fabrykuje danych.

Jeśli Badacz PPT wykryje istotne błędy w opublikowanych przez siebie danych, podejmie kroki w celu ich skorygowania. Badacze PPT przyjmują odpowiedzialność za wybór tematów swoich badań oraz metod stosowanych w trakcie procesu badawczego, analizy i raportowania. Planują swoje badania w sposób, który minimalizuje możliwość wprowadzenia w błąd. Zapewniają dokładne omówienie ograniczeń swoich danych, zwłaszcza gdy ich praca dotyczy polityki społecznej lub może być interpretowana na niekorzyść osób w określonym wieku, płci, określonego pochodzenia etnicznego, społeczno-ekonomicznego lub innych grup społecznych.

10.9 Plagiat i autoplgiat

Badacz PPT nie popełnia plagiatu ani autoplgiatu (częściowe lub pełne wykorzystanie wcześniej opublikowanych prac własnych lub innych osób).

Badacz PPT nie publikuje ponownie wcześniej opublikowanych danych, chyba że towarzyszy im nowa analiza lub wyraźnie zaznacza to w nowej publikacji.

10.10 Ocena wkładu Badacza PPT we współpracę

Badacz PPT uczciwie identyfikuje część pracy, którą wykonał. Badacz PPT dokładnie odzwierciedla wkład osób zaangażowanych w badania lub prace, niezależnie od ich statusu. Drobny wkład w badania lub publikacje jest odpowiednio potwierdzony, np. w przypisach, podziękowaniach lub we wstępie.



10.11 Interakcja z innymi Badaczami

Po opublikowaniu wyników badań, Badacz PPT nie zniszczy danych, na podstawie których wyciągnięto wnioski i podejmie możliwe kroki, aby umożliwić innym kompetentnym specjalistom weryfikację wyników poprzez ponowną analizę. Można to zrobić przy jednoczesnej ochronie poufności uczestników.

Badacze PPT, którzy zwracają się o dane do innych specjalistów, mogą wykorzystywać udostępnione dane wyłącznie w określonym celu replikacji badania. Badacze PPT mają prawo zażądać pisemnej zgody od innych specjalistów na wszelkie inne sposoby wykorzystania danych.

10.12 Wykorzystanie sztucznej inteligencji w badaniach naukowych.

Wykorzystanie sztucznej inteligencji w badaniach naukowych musi być zgodne z najwyższymi standardami etycznymi. Badacze PPT są zobowiązani do zapewnienia, że systemy AI są projektowane i wdrażane w sposób przejrzysty, uczciwy i odpowiedzialny. Sztuczna inteligencja powinna być wykorzystywana do uzupełniania, a nie zastępowania ludzkiego osądu, a wszelkie decyzje podejmowane na podstawie modeli sztucznej inteligencji muszą podlegać nadzorowi człowieka. Wszystkie dane przetwarzane przez AI muszą być anonimizowane w celu ochrony prywatności, a korzystanie z AI musi być zgodne z odpowiednim i obowiązującym prawem w kraju, w którym Badacz PPT prowadzi swoje badania.

Badacze PPT wykorzystujący sztuczną inteligencję w badaniach naukowych ponoszą pełną odpowiedzialność za etyczne i właściwe wykorzystanie tej technologii. Są oni odpowiedzialni za zapewnienie, że systemy AI są dokładne, wiarygodne i wolne od uprzedzeń. Badacze PPT muszą podjąć uzasadnione kroki, aby zapobiec wszelkim szkodom, które mogą wyniknąć z niewłaściwego użycia lub nieprawidłowego działania systemów AI, w tym niezamierzonych wyników lub stronniczości w analizie danych. W przypadkach, w których sztuczna inteligencja przyczynia się do błędów, naruszeń prywatności lub innych naruszeń etycznych, Badacz zostanie pociągnięty do odpowiedzialności i będzie podlegał odpowiednim

konsekwencjom prawnym i zawodowym.

Część II

11. KOMISJA ETYKI

Sekcja dotyczy utworzenia, pracy i decyzyjności Komisji Etyki WAPP.

11.1 Zakres uprawnień Komisji Etyki WAPP

Celem Komisji Etyki jest wspieranie każdego członka społeczności zawodowej.

Bezpośrednim zadaniem członków Komisji Etyki jest rozpatrywanie spraw w ramach społeczności przedstawionych przez innych specjalistów, klientów, Zarząd, inne instytucje lub organizatorów szkoleń.

Członkowie Komisji Etyki są świadomi granic swoich uprawnień i powstrzymują się od dokonywania niezależnych ocen swoich kolegów. Decyzje Komisji Etyki mają charakter doradczy, ściśle poufny i niedyskryminujący oraz muszą być uzasadnione i przekazane w sposób jasny i wyczerpujący.

11.2 Wybór Komisji Etyki WAPP

11.2.1 Podstawy utworzenia Komisji Etyki

Komisja Etyki zostanie utworzona zgodnie z wartościami WAPP. Członkowie Komisji Etyki są proponowani przez Zarząd i wybierani przez Walne Zgromadzenie.

Wymagania dotyczące członków Komisji Etyki:

- żaden z zasiadających członków Zarządu WAPP.
- w dobrej kondycji
- pełne członkostwo w WAPP jako psychoterapeuta pozytywny

Różnorodność WAPP powinna być odzwierciedlona w składzie Komisji Etyki (wiek, narodowość, płeć, itp.).

Komisja Etyki składa się z 25 członków, z których losowo wybierany jest podzbiór 5 członków tworzących Komisję Etyki odpowiedzialną za aktywne rozpatrywanie konkretnej sprawy. Naszym celem jest ominięcie hierarchicznych struktur w procesach decyzyjnych. Dzięki zróżnicowanej puli 25 członków, Komisja Etyki łączy

szerokie spektrum doświadczeń międzykulturowych, ułatwiając wspierającą i konstruktywną perspektywę. Naszym priorytetem jest zapobieganie konfliktom interesów i stronniczości, przy jednoczesnym równomiernym rozłożeniu obciążenia pracą między członków, na przykład umożliwiając wielu Komisjom Etyki jednocześnie zajmowanie się oddzielnymi sprawami.

W szczególnych przypadkach, gdy potrzebna jest wiedza specjalistyczna z innych dziedzin zawodowych, Zarząd może zaprosić specjalistów spoza WAPP z różnych zawodów do wsparcia prac Komisji Etyki. (prawników, terapeutów z innych dziedzin, lekarzy, naukowców, itp.) bez zgody Walnego Zgromadzenia.

11.2.2 Konflikt interesów

Pięciu członków komisji ds. etyki, którzy nie pozostają w konflikcie interesów, musi być obecnych, gdy Komisja Etyki rozpatruje sprawy innych specjalistów pozostających w wielorakich relacjach z zaangażowanymi w konflikt osobami.

11.3 Formalne rozwiązanie sytuacji konfliktowej

Jeśli nieformalne rozwiązanie konfliktu jest niemożliwe lub nieudane, Praktycy PPT powinni skontaktować się z krajową komisją etyki krajowego stowarzyszenia zawodowego, do którego należy kolega, który naruszył zasady etyczne. Brak współpracy z krajową komisją etyki lub organizacją sam w sobie stanowi naruszenie zasad etyki. Jednocześnie Praktycy PPT mają obowiązek poinformować o sprawie Biuro Główne WAPP (Asystenta Komisji Etyki). Patrz punkt 4.6

Jeśli skarga nie została rozpatrzona na poziomie krajowym, należy podać jasne wyjaśnienie bezpośredniego odwołania do WAPP. Jeśli powód nie jest uzasadniony, skarga zostanie przestana do organizacji krajowej.

Odwołania do Komisji Etyki muszą być poparte faktami i nie mogą być anonimowe.

Odwołania do Komisji Etyki nie mogą stanowić podstawy do dyskryminacji kolegów, zarówno tych, przeciwko którym złożono skargę, jak i tych, którzy ją złożyli. Każde odwołanie musi zostać rozpatrzone.

11.4 Rozpatrywanie skarg: Od zgłoszenia do rozwiązania

Skarga jest przekazywana do Biura Głównego WAPP, które następnie



kieruje ją do Asystenta Komisji Etyki. Asystent powiadamia obie zaangażowane strony, zbiera wszystkie istotne informacje i losowo wybiera 5 członków Komisji Etyki, którzy tworzą Komisję Etyki odpowiedzialną za

rozpatrzenie sprawy. Komisja zbiera się (online, osobiście lub hybrydowo), obraduje nad rozwiązaniem i przekazuje je Asystentowi Komisji Etyki, który informuje zarząd o skardze i proponowanym rozwiązaniu. Zarząd

podejmuje ostateczną decyzję, a zarówno skarżący, jak i osoba której skarga dotyczy są odpowiednio informowani.



WORLD ASSOCIATION
FOR POSITIVE AND TRANSCULTURAL
PSYCHOTHERAPY

Główna siedziba WAPP · Luisenstrasse 28 · 65185 Wiesbaden · Niemcy

Tel. +49-6 11-450 34 40, faks: +49-6 11-450 34 24,

E-mail: wapp@positum.org, Strona internetowa: www.positum.org

